

Natuurtoets perceel FruitMasters aan de Walenhoek 14 te Ochten

In het kader van de Wet Natuurbescherming

In opdracht van:
Van Haalen Sloop- en Saneringcoördinatie B.V.
t.a.v. Henk van Haalen
Friezenweg 18 E
5349 AW Oss

Colofon

Tekst Foto's en samenstelling: Ronald van Os

Versie: 0.2

Status rapport: Concept

Datum rapport: 13 september 2022

Aantal pagina's: 20

Vosnatuurbeheer

Hal 11

5296 PZ Esch

Mobiel: 06-51213344

ronald@vosnatuurbeheer.nl

www.vosnatuurbeheer.nl

Inhoud

1. Inleiding	6
1.1 Doel	6
1.2 Ingreep	6
1.3 Onderzoek aanpak	7
2. Plangebied	8
3. Wettelijk kader	10
3.1 De Wet Natuurbescherming	10
3.1.1 Zorgplicht en verbodsbepalingen	10
3.1.2 Beschermingsregimes	10
3.1.3 Ontheffingen	11
3.1.4 Houtopstanden	12
4 Toetsing Wet Natuurbescherming	13
4.1 Gebiedenbescherming	13
4.1.1 Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone	13
4.1.2 Natura 2000-gebied Rijntakken	13
4.2 Soortenbescherming	14
4.2.3 Broedvogels	15
4.2.4 Flora	15
4.2.5 Amfibieën, reptielen en vissen	15
4.2.6 Libellen en dagvlinders	16
4.2.7 Overige ongewervelden	16
4.3 Effecten voorgenomen ingreep gebiedsbescherming	16
4.3.1 Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone	16
4.3.2 Natura 2000-gebied Rijntakken	16
4.4 Effecten voorgenomen ingreep soortenbescherming	17
4.4.1 Grondgebonden zoogdieren	17
4.4.2 Vleermuizen	17
4.4.3 Broedvogels	17
4.4.4 Flora	17
4.4.5 Amfibieën, reptielen en vissen	17
4.4.6 Libellen en dagvlinders	17
4.4.7 Overige ongewervelden	17

5 Conclusie en aanbevelingen	18
5.1 Conclusie	18
5.2 Aanbevelingen	18

1. Inleiding

FruitMasters te Ochten is voornemens het perceel aan de Cuneraweg te Ochten uit te breiden. Van Haalen Sloop- en Saneringscoördinatie B.V. is de bemiddelende partij en heeft Vos Natuurbeheer opdracht gegeven een quickscan flora en fauna uit te voeren. In het kader van de Wet Natuurbescherming is het van belang om inzicht te krijgen in het voorkomen van beschermde gebieden, planten en/of diersoorten.

1.1 Doel

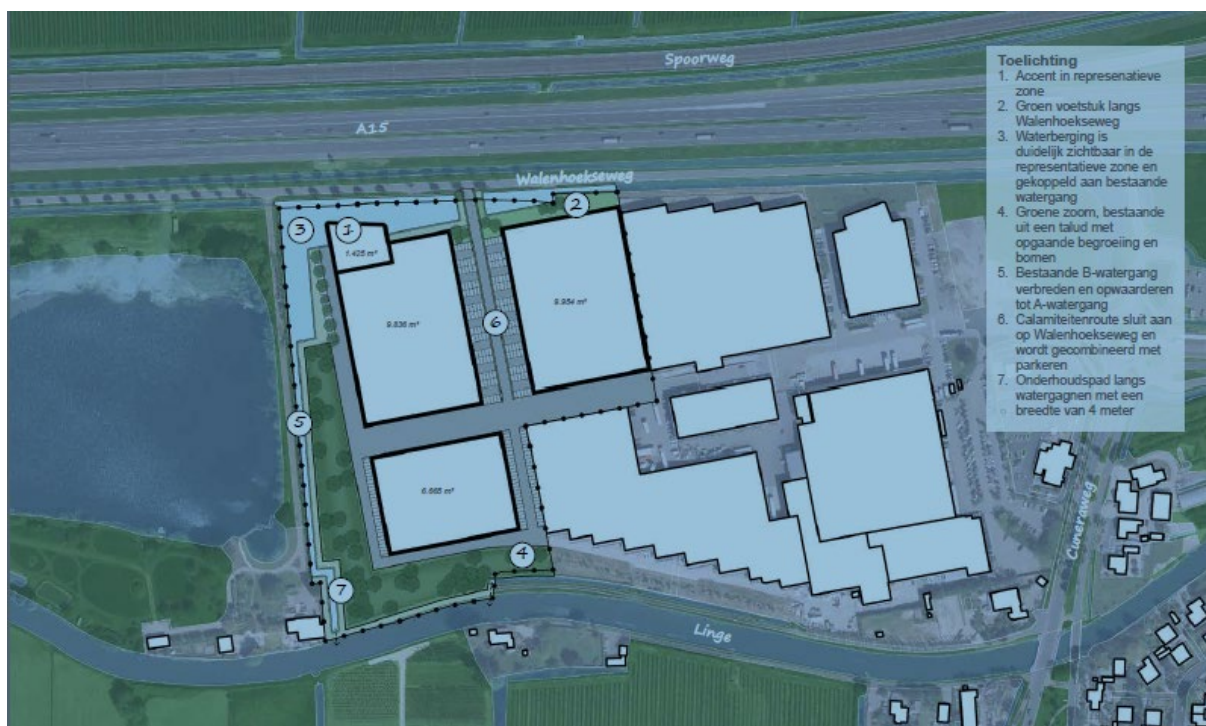
Het doel van deze natuurtoets is om inzichtelijk te krijgen of de ingreep mogelijk negatieve gevolgen heeft voor de beschermde natuurwaarden.

De volgende vragen zullen dan ook beantwoord worden:

- is er een negatief effect op beschermde gebieden en soorten;
- Op welke wijze kunnen eventuele negatieve gevolgen beperkt of voorkomen worden;
- Wordt met de ingreep de wet overtreden en is een ontheffing noodzakelijk.

1.2 Ingreep

De werkzaamheden houden in hoofdzaak het volgende in: Uitbreiding van het perceel van FruitMasters aan de Cuneraweg. De boomgaard aan de westkant van FruitMasters wordt ingericht met fruitloodsen (zie afbeelding 1). De constructie zal er het zelfde uit komen te zien als de huidige fruitloods. Hiervoor wordt een sloot gedempt en zal de boomgaard gerooid worden.

afbeelding 1

1.3 Onderzoek aanpak

Het onderzoeksgebied is op vrijdag 28 januari 2022 bezocht door Ronald van Os van Vos Natuurbeheer. Tijdens dit bezoek is er gekeken naar het mogelijk voorkomen van beschermde soorten. Om e.e.a. te verduidelijken zijn er foto's gemaakt tijdens het bezoek.

Naast de quickscan is er na aanleiding van het bezoek van 28 januari een aanvullend onderzoek uitgevoerd op donderdag 3 maart 2022 naar de aanwezigheid van de grote modderkruiper. De tedempen sloot is met een RAVON Schepnet onderzocht op aanwezigheid van beschermde soorten. Er is getracht zoveel mogelijk slib mee te scheppen ten einde de kans op grote modderkruiper te vergroten. Er heeft ook een bureaustudie plaats gevonden.

Daarnaast heeft er in 2019 voor een eerdere uitbreiding van FruitMasters een aanvullend onderzoek plaats gevonden naar kleine marterachtigen, steenmarter en sperwer. Hier is in 2019 een ontheffing (voor verstrekt nadat bleek dat zowel de steenmarter als de wezel en de sperwer binnen het plangebied aanwezig waren. Voor deze ingreep zijn er toen mitigerende maatregelen genomen ten einde een vaste rust- en verblijfplaats te garanderen voor de wezel en de steenmarter. In voorliggende Natuurtoets zijn deze maatregelen gemonitord op aanwezigheid en gebruik van de wezel en steenmarter.

2. Plangebied

Het perceel aan de Walenhoek 14 bevindt zich ten zuiden van de A15 op ongeveer 1.5 kilometer van de kern van Ochten af. Het bestaat uit een houtwal van ongeveer 2000 m² en een boomgaard van ongeveer 3 ha. Tussen de huidige bouw en de boomgaard loopt een afvoersloot. In afbeelding 2 is de ligging van het plangebied weergegeven. In afbeelding 3 is een impressie van het plangebied weergegeven.

afbeelding 2

afbeelding 3

3. Wettelijk kader

In Nederland hebben we te maken met nationale en internationale regelgeving die bedreigde flora en fauna en hun leefomgeving beschermen.

3.1 De Wet Natuurbescherming

Doelstelling van de Wet natuurbescherming in het kader van soortbescherming is het beschermen en ontwikkelen van natuur, mede vanwege de intrinsieke waarden, en het behouden en herstellen van biologische diversiteit. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan valt onder de bevoegdheid van de provincie. Daarnaast erkent de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn; de erkenning van de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Deze erkenning is terug te vinden in de zorgplicht.

3.1.1 Zorgplicht en verbodsbepalingen

Voor alle flora en fauna die in het wild voorkomen geldt een algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen met betrekking tot in het wild levende flora en fauna en het leefgebied van deze flora en fauna. Voor de uitvoer van handelingen (bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen) betekent dit dat voorafgaand aan de uitvoer er inzicht moet zijn in de aanwezige flora en fauna en wat het effect van de handelingen is op de aanwezige flora en fauna. Negatieve effecten op de aanwezige flora en fauna moeten in alle gevallen tot het minimale worden beperkt, ook als er een vrijstelling is voor bepaalde soorten, of als een ontheffing is verleend.

3.1.2 Beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent verschillende beschermingsregimes. Er is een apart beschermingsregime voor soorten die vallen onder de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten die vallen onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bonn en het Verdrag van Bern. Daarnaast is er een apart beschermingsregime voor soorten die vanuit een nationaal belang beschermd worden. Elk beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten aan ontheffingen of vrijstellingen. De verschillende beschermingsregimes zijn in de Wet natuurbescherming vertaald naar de volgende categorieën:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels zijn beschermd onder het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1);
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt (paragraaf 3.2);
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal belang bescherming behoeven (paragraaf 3.3).

Categorie 1 (§ 3.1)	Categorie 2 (§ 3.2)	Categorie 3 (§ 3.3)
<i>Art 3.1 lid 1</i> Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.5 lid 1</i> Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.10 lid 1a</i> Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
<i>Art 3.1 lid 2</i> Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	<i>Art 3.5 lid 4</i> Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1b</i> Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
<i>Art 3.1 lid 3</i> Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	<i>Art. 3.5 lid 3</i> Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	
<i>Art 3.1 lid 4 en lid 5</i> Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	<i>Art 3.5 lid 2</i> Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	
	<i>Art 3.5 lid 5</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1c</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

3.1.3 Ontheffingen

Het is mogelijk om in bepaalde gevallen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming middels een ontheffing of vrijstelling te ontwijken. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing of vrijstelling moet aan drie eisen/criteria worden voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing voorhanden om overtreding van een verbodsartikel te voorkomen;
- De handelingen worden uitgevoerd in het kader van een wettelijk belang. Voorbeelden van dergelijke belangen zijn ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en volksgezondheid;
- De handelingen als geheel mogen geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van een soort.

3.1.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel V) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

4 Toetsing Wet Natuurbescherming

4.1 Gebiedenbescherming

4.1.1 Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone

Uit de kaarten van de provincie Gelderland blijkt dat het plangebied binnen het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone ligt. Gezien de ingreep het rooien van houtopstanden en aanbouw aan een bestaand object is het niet uit te sluiten dat er een negatief effect optreedt ten aanzien van de beschermde gebieden.

4.1.2 Natura 2000-gebied Rijntakken

Uit de kaarten van de provincie Gelderland blijkt dat het dichtstbijzijnde N2000 gebied op 1,3 kilometer afstand van het plangebied ligt. Het betreft het Natura 2000-gebied Rijntakken. Gezien de ingreep, het rooien van houtopstanden en aanbouw aan een bestaand object en de afstand is het uit te sluiten dat er een negatief effect optreedt ten aanzien van de beschermde gebieden.

afbeelding 4

4.2 Soortenbescherming

4.2.1 Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen aanwijzingen gevonden die duiden op mogelijke aanwezigheid van verblijfplaatsen voor beschermde soorten als marterachtigen. De nog bestaande houtwal is minutieus onderzocht. Er zijn geen takkenrillen (meer) aanwezig in het bestaande bosje. Het deel waar de ingreep plaats vindt bestaat uit een houtwal die in een eerder stadium al eens is verkleint en waar toen mitigerende maatregelen genomen zijn ten aanzien van mogelijke verblijfplaatsen van kleine marterachtigen en de steenmarter. Van deze maatregelen zijn geen overblijfselen gevonden. Tevens zijn er in het plangebied ook geen latrines of andere sporen als holtes/gangen aangetroffen die duiden op aanwezigheid van vaste- rust en verblijfplaatsen van kleine marterachtigen en steenmarter.

4.2.2 Vleermuizen

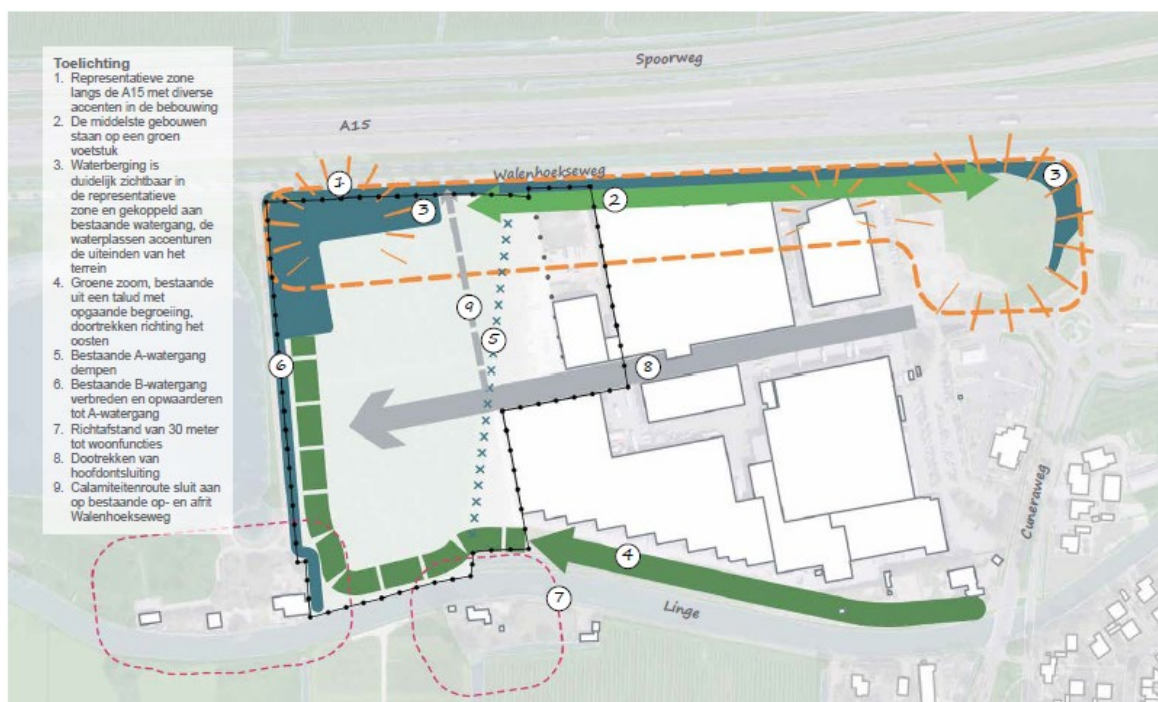
Binnen het plangebied is het mogelijk dat er beschermde soorten als de gewone, kleine en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis en de rosse vleermuis voorkomen. Het plangebied waar de ingreep plaats gaat vinden is mogelijk geschikt als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Verblijfplaatsen van vleermuizen is uitgesloten. De boomgaard bestaat uit goed onderhouden fruitbomen zonder holtes en loszittend schors waar vleermuizen in kunnen verblijven. De bomen in de houtwal zijn te jong en ook daar zijn geen holtes die geschikt zijn als verblijfplaatsen voor vleermuizen.

Foerageergebieden

Het plangebied is geschikt als mogelijk foerageergebied voor de gewone/kleine/ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en rosse vleermuis. Gezien de ingreep verdwijnt een grootdeel van het groen. Gezien de ligging van dat groen, aan de rand van een industrieterrein en pal naast een snelweg, gaat het waarschijnlijk alleen om de gewone en ruige dwergvleermuis en mogelijk laatvlieger en rosse vleermuis. Dit zijn soorten die redelijk flexibel zijn in hun foerageergebieden. Daarnaast blijft er voldoende foerageergebied bestaan in de directe omgeving van het plangebied. De waterplas en het groen pal naast het plangebied bied voldoende uitwijkmogelijkheid als foerageergebied. Daarnaast komt er voor het verdwijnen van de houtwal en de boomgaard een nieuwe houtwal die het complete plangebied omringd (zie afbeelding 5). Deze schermt de omgeving af voor eventuele verlichting die vanuit het bedrijventerrein naar buiten toe uitstraalt.

Vliegroute

Het plangebied is geschikt als vliegroute. Echter zal dat tijdens en na de ingreep niet veranderen. Er worden geen mogelijke vliegroutes onderbroken door de ontwikkeling.

afbeelding 5

4.2.3 Broedvogels

Het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels. Er zijn geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten aangetroffen in het plangebied. Er heeft in het verleden een sperwer gebroed in een deel bos wat in een eerder project gerooid is en waar een ontheffing voor afgegeven is.

4.2.4 Flora

Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop kan het uitgesloten worden dat er beschermde flora aanwezig is. Het plangebied waar de ingreep plaats vindt bestaat uit een boomgaard en een kleine houtwal.

4.2.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop voor reptielen kan het uitgesloten worden dat er beschermde soorten aanwezig zijn. Het plangebied waar de ingreep plaats vindt is matig geschikt voor algemene amfibieënsoorten. Geschikt landhabitat is nauwelijks aanwezig. De boomgaard is niet geschikt als landhabitat. Deze wordt regelmatig bewerkt en onkruid verwijderd. De bestaande houtwal ligt tussen verharding en een sloot met voor een deel beschoeiing en voor een steile oever. Voor vissen is het plangebied geschikt. De sloot die door het plangebied loopt is mogelijk geschikt voor beschermde soort als de grote modderkruiper.

Na een extra aanvullend onderzoek is de sloot bemonsterd met een schepnet op het mogelijk voorkomen van de grote modderkruiper. Echter is na bemonstering vast komen te staan dat de sloot minder geschikt is voor deze soort. Het is een erg ondiepe sloot en er is nauwelijks bagger in de sloot aanwezig waar de grote modderkruiper in verblijven kan. Daarnaast is er een uitdraai van de verspreiding van de grote modderkruiper uit de NDFF gemaakt (zie afbeelding 6). Daaruit blijkt dat de dichtstbijzijnde sloot waar de grote modderkruiper is vastgesteld door RAVON aan de andere kant van de A15 op ongeveer 2 kilometer afstand ligt. Het kan dus uitgesloten worden dat de grote modderkruiper in de te dempen sloot voorkomt.

afbeelding 6

4.2.6 Libellen en dagvlinders

Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop kan het uitgesloten worden dat er beschermde soorten aanwezig zijn. Het plangebied waar de ingreep plaats vindt bestaat uit een puinverharding.

4.2.7 Overige ongewervelden

Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop kan het uitgesloten worden dat er beschermde soorten aanwezig zijn. Het plangebied waar de ingreep plaats vindt bestaat uit een puinverharding.

4.3 Effecten voorgenomen ingreep gebiedsbescherming

4.3.1 Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone

Het plangebied ligt binnen het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone. Om een negatief effect op het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone uit te sluiten dient er een compensatie plaats te vinden van de huidige omstandigheden.

4.3.2 Natura 2000-gebied Rijntakken

Het plangebied ligt op 1,3 km afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken. Een negatief effect op het Natura-2000 gebied is uitgesloten. Vanwege de herinrichting dient er t.z.t. een stikstofberekening gemaakt te worden van de ingreep en het gebruik.

4.4 Effecten voorgenomen ingreep soortenbescherming

4.4.1 Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied komen geen beschermde soorten voor. Een negatief effect op grondgebonden zoogdieren is daarmee uitgesloten. Echter dient er ten aanzien van een eerder verleende ontheffing een mitigatieplan opgesteld te worden voor de kleine marterachtigen en de steenmarter.

4.4.2 Vleermuizen

Binnen het plangebied komen beschermde soorten voor. Echter is het plangebied niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Ook mag er aangenomen worden dat er zich binnen het plangebied geen essentieel foerageergebied en/of vliegroute bevindt. In de directe omgeving van het plangebied zijn bovendien meer dan voldoende alternatieven aanwezig in de vorm van bomen, vegetatie en water. Daarnaast wordt het nieuw te vormen terrein omringd met een ruime houtwal ten einde uitstraling van verlichting naar buiten toe te voorkomen. Een aanvullend onderzoek naar deze soortgroep en functies is dan ook niet noodzakelijk.

4.4.3 Broedvogels

Binnen het plangebied komen algemene broedvogels voor. De negatieve werkzaamheden voor broedvogels dienen buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden. Het broedseizoen loopt van half maart tot augustus.

Ten aanzien van een eerder verleende ontheffing dienen er mitigerende maatregelen getroffen te worden ten aanzien van de sperwer.

4.4.4 Flora

Binnen het plangebied komen geen beschermde soorten voor. Een aanvullend onderzoek naar deze soortgroep is dan ook niet noodzakelijk.

4.4.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Binnen het plangebied komen geen beschermde soorten voor. Een aanvullend onderzoek naar deze soortgroepen is dan ook niet noodzakelijk.

4.4.6 Libellen en dagvlinders

Binnen het plangebied komen geen beschermde soorten voor. Een aanvullend onderzoek naar deze soortgroepen is dan ook niet noodzakelijk.

4.4.7 Overige ongewervelden

Binnen het plangebied komen geen beschermde soorten voor. Een aanvullend onderzoek naar deze soortgroepen is dan ook niet noodzakelijk.

5 Conclusie en aanbevelingen

5.1 Conclusie

Uit deze natuurtoets is naar voren gekomen dat er geen negatief effect optreedt op beschermde soorten door de ingreep. Echter is in een eerdere uitbreiding van Fruit Masters een ontheffing verstrekt in het kader van de Wet natuurbescherming. Deze ontheffing had betrekking op het voorkomen van de wezel, steenmarter en sperwer in dat betreffende gebied. In het kader van deze ontheffing zijn mitigerende maatregelen getroffen voor deze soorten. Tijdens het veldbezoek zijn deze maatregelen echter niet meer aangetroffen. Om toch te voldoen aan de verstrekte ontheffing met het zaaknummer 2019-010107 uit 2019 dient er een mitigatieplan opgesteld te worden ten einde de toen geldende mitigerende maatregelen te waarborgen in de nieuwe ingreep. Daarnaast dient er een aanvullend onderzoek plaats te vinden naar de sperwer. Voor de sperwer zijn er geen alternatieve nestgelegenheden toegepast. Wel zijn er gebieden aangewezen die ter mitigatie dienden als nestgelegenheid voor de sperwer. Eén van deze gebieden wordt bij de nieuwe ingreep vernietigd de overige gebieden blijven bestaan. Deze overige gebieden zullen onderzocht moeten worden op een mogelijk aanwezig nest van de sperwer.

5.2 Aanbevelingen

De houtopstanden dienen buiten het broedseizoen gerooid te worden. Bij het dempen van de sloot dient er vanaf één en de zelfde kant gewerkt te worden. Dit om zoveel mogelijk de zorgplicht aangaande vissen in acht te nemen.

Bronnen en Literatuur

- Google Earth
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- <https://www.floron.nl/>
- <https://www.natura2000.nl/gebieden/gelderland/rijntakken>
- <https://www.vogelbeschermingshop.nl/vogelvide-6-meter>
- '© NDFF
- Rapportage quickscan flora en fauna Cuneraweg (ong.) te Ochten, 19 juni 2019
- Rapport nader onderzoek marterachtigen en kleine wolfsmelk Cuneraweg te Ochten, 22 augustus 2019
- Ecologische projectplan Cuneraweg te Ochten, 22 augustus 2019